

سناریوهای کرونا

تهیه و تنظیم: سید ضیاءالدین امامی رؤف

گفت و گو با مهندس علیرضا فرخ‌نیا - رئیس هیئت مدیره شرکت ایده گستر صنعت

مهندس علیرضا فرخ‌نیا - رئیس هیئت مدیره شرکت ایده گستر صنعت، عضو هیئت مدیره انجمن نساجی استان یزد و گروه مشاورین ستاره صنعت پردازان - ضمن اشاره به ظرفیت شناسایی شده واحدهای تولیدکننده منسوجات بی‌بافت در انجمن نساجی و پوشاک استان یزد طبق جدول شماره یک، گفت: در خصوص میزان مصرف این محصولات آمار دقیقی در اختیار ندارم و این موارد باید کارشناسی شده و گزارش روشن و درستی از آن تهیه گردد که آیا نیاز به واردات وجود دارد یا خیر.

وی اضافه کرد: در یک مطالعه فنی و اقتصادی و به منظور تصمیم‌گیری در سرمایه‌گذاری، باید عرضه و تقاضای محصول متعادل شوند باید دید مصرف در شرایط طبیعی با توجه به آیت‌هایی مانند جمعیت به علاوه قابلیت صادرات محصول چگونه است و از سمت مقابل میزان توان تولید داخل و آمار واردات را مورد بررسی قرار داد. با توجه به اطلاعات عمومی و پرسش میدانی، تا قبل از موضوع همه‌گیری و بیروس، فروشندگان ماسک با قیمت و ارزش افزوده بسیار پایین و شرایط پرداخت طولانی مدت نسبت به فروش محصول اقدام می‌کردند پس به نظر می‌رسد مشکلی در تامین تقاضا وجود نداشت.

مهندس فرخ‌نیا گفت: پس از اسفندماه به علت شوک شدید در جامعه و افزایش ناشی از هراس کمبود در تقاضا، کمبود جدی در بازار و افزایش قیمت را به دنبال داشت اما از اواسط فروردین مشکلی در خصوص تأمین ماسک یا قیمت‌های نادرست در بازار ایران نشنیدم. ضمن اینکه باید از واحدهای تولید پوشاک تشکر به عمل آورد که مسئولیت اجتماعی خود را به نحو احسن انجام دادند و به سرعت نیازهای بازار را در طیف وسیعی

از ماسک‌های پارچه‌ای تا ماسک‌های پرستاری و N95 مرتفع کردند. این تولید به جبران بخشی هرچند کوچک از زیان‌های صنعت پوشاک ناشی از تعطیلی بازار بسیار مهم عید نوروز منتج شد.

رئیس هیئت مدیره شرکت ایده‌گستر صنعت متذکر شد: باید چشم‌انداز مصرف و صادرات اقلام بهداشتی مرتبط با صنایع نساجی و نیز قابلیت و بازار داخلی و خارجی محصولات دیگر با ماشین‌آلات بررسی شود. با توجه به روند گذشته به نظر نمی‌رسد در صورت پایان کرونا، تقاضا در سطح فعلی باقی بماند و احتمالاً کاهش چشمگیری خواهد داشت. نظر به اینکه صادرات از کشور با شرایط عمومی اقتصادی هدف دولت و بخش خصوصی است، می‌توان با هدف کوتاه مدت تامین نیاز داخل، صادرات به کشورهایی که پس از ما دچار شیوع شدند و نیز تبدیل ایران به قطب صادراتی این نوع محصولات و مواد اولیه فکر و برنامه ریزی نمود. وی افزود: در سمت مقابل با توجه به نیاز کوتاه مدت داخل و در صورت نبود چشم‌انداز مصرف طولانی مدت، رفع نیاز مقطعی از ناحیه واردات، می‌تواند گزینه درستی در مقابل ایجاد سرمایه‌گذاری جهت تولید باشد؛ البته تصمیم‌سازی در اقتصاد کلان، نیازمند مطالعات دقیق تمام این آیت‌ها توسط متخصصین مربوطه خواهد بود.

وی در پاسخ به این سوال که نیاز به تولید اقلام بهداشتی (به خصوص ماسک) در بخش نساجی مقطعی است یا باید به طور جدی در این زمینه تمهیداتی به کار برد؛ چنین پاسخ داد: به اعتقاد من باید سناریو بلندمدتی در این زمینه مدنظر قرار گیرد. سه سناریو برای همه‌گیری کرونا مفروض بوده که از گزارش سازمان مدیریت صنعتی نقل می‌کنم: سه سناریو برای کووید ۱۹ در ایران وجود دارد:

سناریوی واقع بینانه که در این سناریو پس از فروردین ۱۳۹۹ تعداد مبتلایان جدید وارد روند کاهشی خواهند شد. در این سناریو که در اواخر خرداد ۱۳۹۹ فروکش می‌کند تعداد کل مبتلایان حدود ۱۲۰ هزار نفر تخمین زده شده است. سناریوی بدبینانه که در این سناریو اوج همه‌گیری در اواخر اردیبهشت ۱۳۹۹ رخ خواهد داد و پس از آن تعداد مبتلایان جدید وارد روند کاهشی خواهند شد. در این سناریو که در اواخر مرداد ۱۳۹۹ فروکش می‌کند تعداد کل مبتلایان حدود ۲۰۰ هزار نفر تخمین زده شده است. سناریوی آخر سناریوی بسیار بدبینانه است که در این سناریو اوج همه‌گیری در اواخر خرداد ۱۳۹۹ رخ خواهد داد و پس از آن تعداد مبتلایان جدید وارد روند کاهشی خواهند شد. در این سناریو که اواخر مهر ۱۳۹۹ فروکش می‌کند تعداد کل مبتلایان حدود ۳۰۰ هزار نفر تخمین زده شده است. در واقع این بحران به گونه‌ای است که با عدم اطمینان زیادی همراه است و دولت باید اقداماتی را در کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت در نظر داشته باشد.

همینطور که می‌بینید با اخبار ابتدای تیر ماه به نظر می‌رسد شرایط از سناریوی بسیار بدبینانه نیز گذر کرده و باید تمهیدات موثر و قاطعی اندیشید. به عنوان مثال استان یزد یکی از بهترین عملکردها را در بخش دولتی داشت. سایتی با نام setka 724 سهمیه‌ای برای هر خانوار در هفته به طور متوسط ۵۰ عدد در هفته برای ۴ نفر با قیمت ۱۴۰۰ تومان (یعنی کف قیمت بازار) تعیین نمود و با ایجاد زنجیره تأمین در خود استان یزد باعث اطمینان مصرف‌کننده شده و ضمن کنترل قیمت، تأمین نیاز مصرف‌کنندگان از هیجان قیمتی جلوگیری به عمل آورد. به نظر می‌رسد شیوع و بیروس کرونا طبق اظهارات مقامات رسمی به زودی مرتفع نخواهد شد و رصد مایحتاج بهداشتی مردم از

وجود دارد که یکی از بهترین گزارش‌ها توسط شرکت wazir advisir هند منتشر و در شرکت ما (ایده‌گستر صنعت) ترجمه و باز انتشار شده است. بد نیست بدانید نقش چین و رقابت آن با هند از موضوعات مهم این گزارش محسوب می‌شود. وی اعلام کرد: تا سال ۲۰۱۹ و پیش از شیوع کرونا، پیش‌بینی افزایش مصرف در چین و هند منتج به افزایش مصرف تا سال ۲۰۲۵ بوده و افزایش میزان مصرف در این کشورها به علت افزایش سطح دستمزد و رفاه آنهاست اما حمله کووید ۱۹ به اقتصاد جهان همه چیز را دستخوش آشفتگی خواهد کرد.

مهندس فرخ‌نیا بیان داشت: توجه داشته باشیم که ماجرایی پیش‌رو باعث بروز مشکلات فراوانی در بخش اشتغال چین و احتمالاً کاهش مجدد دستمزدها به علت بیکاری خواهد شد. این امر به معنای کاهش تقاضای داخلی در چین و همچنین کاهش قیمت تولید به منظور صادرات و رقابت با سایر تولیدکنندگان خواهد بود.

رئیس هیئت مدیره شرکت ایده‌گستر صنعت، ضمن بیان این مطلب که باید با نگاه استراتژیک و تجمیع گزارش‌های داخلی و بین‌المللی برای صنایع و دولت‌ها نقشه راه و برنامه استراتژیک تهیه شود؛ ادامه داد: نگاه به حدسیات غیردقیق نمی‌بایست منشأ تصمیم‌گیری خرد و کلان در اقتصاد باشد لذا با توجه به پیش‌بینی رشد تولید ناخالص ملی کشور از منفی شش در سال ۲۰۲۰ به مثبت ۳/۱ در سال ۲۰۲۱، فرصت‌های بسیار خوبی صنعت کشور پیش‌رو است.

عضو هیئت مدیره انجمن نساجی استان یزد اعتقاد داشت: با توجه به کاهش تقاضا و تنزل سطح دستمزدها در کشور، تولید ناخالص ملی، چشم‌انداز مصرف و عرضه صادراتی خواهد داشت.

در این بخش نگاه دولت‌ها به تقویت توان صادراتی، ایجاد زیر ساخت برای تقویت شرکت‌های صادراتی و مطالعات بازارهای خارجی از وظایف مهم و استراتژیک دولت‌هاست.

مهندس فرخ‌نیا یادآور شد: طبق شنیده‌ها و مصاحبه با تولیدکنندگان بخش‌های مختلف از جمله ریسندگی، بافندگی، تولید فرش ماشینی و ... صحبت جدی از رکود یا عدم وجود تقاضا شنیده نمی‌شود ولی ایجاد ظرفیت و توانمندی صادراتی در حوزه‌های مختلف از اهمیت بسیاری برخوردار خواهد بود.

به تعبیر این صنعتگر، تحریم‌های فعلی فرصتی غیر قابل تکرار است که اقتصاد نفتی کشور را تبدیل به اقتصاد سالم تولیدی کند. تولیدکننده‌ای که ضمن ادای حق دولت با مالیات، حق پرسشگری جدی از دولت برای کسب خدمات در خور نیاز خود را داشته باشد.

وی تصریح کرد: با توجه به تمام شرایط نامساعد اقتصادی، رکود، تورم، کاهش شدید ارزش پول ملی، ساختار بی‌نظم سیاسی و یا مفاسد کلان اقتصادی (که توسط قوه قضاییه در حال رسیدگی است) کشور ما در شرایط اقتصادی بسیار مشابهی با ترکیه در سال‌های پیشین قرار دارد و یکی از ارزان‌ترین گزینه‌ها برای جذب سرمایه‌گذاری و تولید محصولات نساجی خواهد بود. مزیت بسیار بسیار مهم امروز ما در مقایسه با سال‌های نه چندان دور ترکیه، وجود منابع تولید مواد اولیه ارزان، انرژی ارزان علاوه بر نیروی کار ارزان است؛ ضمن اینکه ایران کشوری با پیشینه طولانی در صنعت نساجی است و تقویت و تمرکز بر مزیت‌های رقابتی امروز، می‌تواند ما را در عرصه بین‌المللی کم‌رقیب نماید.

وظایف مالیات گیرنده در مقابل مالیات‌دهندگان خواهد بود

رئیس هیئت مدیره شرکت ایده‌گستر صنعت به کسری عرضه در تولید لایه ملت بلاون اشاره کرد و افزود: در حوزه اسپان باند و اسپان لیث من مشاهده یا شنیده‌ای نداشته‌ام. فقط جای تعجب است که سیاست‌گذاری‌های کلان کشور متوجه این موضوع نیست که کسری عرضه ملت بلون نباید باعث جلوگیری از صادرات اسپان باند و اسپان لیث (که قابلیت صادراتی ارزشمندی دارد) بشود. فرصت صادراتی در این حوزه بسیار محدود است و ایجاد محدودیت یا رانت برای صادرات به نفع کشوری مانند ایران (نیازمند به کسب درآمدهای ارزی) نخواهد بود.

مهندس فرخ‌نیا در مورد صادرات محصولات بهداشتی ابراز داشت: به اعتقاد من سیاست صحیح و منطقی، اجازه صادرات و ایجاد منفعت مالی برای تولیدکننده و به طور محدود با نسبتی از ظرفیت تولید است.

وی اضافه کرد: چگونه است که دولت در سال ۹۶ به منظور کسب درآمد ارزی، عرضه واردات محصولات پتروشیمی را محدود و قیمت‌های فروش را سرسام‌آور می‌کند و متمرکز بر درآمدی ارزی می‌شود ولی این اجازه را به مالیات‌دهنده صنعتگر با همان رویکرد نمی‌دهد؟! قطعاً بازار صادرات محصولات فوق، بسیار پر منفعت اما در عین حال بسیار محدود است. تعلل در تصمیم‌گیری یا اتخاذ تصمیم‌گیری غیر کارشناسی و هیجانی مطابق موارد مشابه، فرصت سوزی جبران ناپذیری به دنبال خواهد داشت. این صنعتگر خاطر نشان کرد: دیده‌ها، شنیده‌ها و آمارهای بین‌المللی کاملاً حکایت از کسب درآمد جدی دولت چین در این حوزه می‌کند. طبق گفته یکی از تولیدکنندگان داخلی دماسنج لیزری، قیمت سنسور ۳ دلاری محصول به ۱۷ دلار افزایش پیدا کرده است! پس چرا کشور ما با حسن نیت و به قصد کسب سود مشروع وارد بازار صادراتی عظیم منطقه خاور میانه نشود؟

عضو هیئت مدیره انجمن نساجی استان یزد در پاسخ به این سوال که فکر می‌کنید چه مدت به طول خواهد انجامید تا شرایط به حالت عادی گذشته (پیش از کرونا) بازگردد؛ گفت: با توجه به ماهیت صنایع نساجی و پوشاک، حوزه پوشاک و مد بیشتر زبان را متحمل شده و رکود در این بخش به سایر بخش‌های زنجیره تأمین اعم از الیاف تا بافندگی و تکمیل سرایت کرد؛ کما این که آلمان‌های ساده در دنیا بیانگر این موضوع است. کاهش شدید ایندکس پنبه در دنیا با قیمت‌هایی کم سابقه حکایت از رکود از ابتدای زنجیره تأمین دارد. سناریوهای مدونی در خصوص آسیب‌های صنعت نساجی

واحدهای تولید کننده منسوجات بی بافت

نام واحد	استان	ظرفیت تولید
بافتینه	همدان	۲۸۰۰۰ تن در سال
بافتسان	همدان	
بی بافت گستر جهان	البرز	۵۲۰۰ تن در سال
میلاذ بی بافت ایرانیان	تهران	
بهپود یزد	یزد	۷۵۰۰ تن در سال